

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND, O., WEDNESDAY MORNING, OCTOBER 8, 1941

LETO XLIV. — VOL. XLIV.

Slovenski narod v obupnem položaju

Drugi milijon Slovencev strada in trpi radi nemške podivjanosti. Nemci se hočejo maščevati nad narodom, ki ne dela drugega kot da brani svojo svobodo in neodvisnost. Paveličeva vlada se že maje.

IZJAVA MINISTRA G. DR. M. KREKA

Washington, D. C. (JČO) — United Press v svojem poročilu Berlinu poudarja, da nemški uradni krogi v uradnem razgovoru priznavajo, da je središče velikih nemirov in uporov v Jugoslaviji in sicer v Srbiji. To uradno priznanje odgovornih krogov, ki so ga prenašale vse nemške in fašistične radio postaje, pomeni, da so Nemci morali priznati, da je dejstvo tega dejstva pa daje slutiti, da bodo Nemci uporabili vsa sredstva, da se maščujejo nad narodom, ki samo svojo neodvisnost in svobodo

2. oktobra, (JČO) — V priložnostjo tajnika fašistične stranke v Rimu, ki je središče velikih nemirov in uporov v Jugoslaviji in sicer v Srbiji. To uradno priznanje odgovornih krogov, ki so ga prenašale vse nemške in fašistične radio postaje, pomeni, da so Nemci morali priznati, da je dejstvo tega dejstva pa daje slutiti, da bodo Nemci uporabili vsa sredstva, da se maščujejo nad narodom, ki samo svojo neodvisnost in svobodo

zadevanjem, da bi zagrebška vlada dobila nekaj več samostojnosti, vsaj toliko, da bi mogla preprečiti nezadovoljstvo, ki se bolj in bolj širi v vstajski stranki. Beograd, 3. oktobra. — V Szegecinu je bila obsojena na smrt dvajsetletna srbska deklica. Po eni uri so jo besili. Dekle, ime ji je bilo Grozda Gajzin, je bilo obsojeno na smrt zaradi razbitja nemške knjižnice v Novem Sadu. Bila je uradnica v neki banki. Devetnajstletna Natalija Stankov je bila obsojena na deset let zapora, ker se je soudeležila napada. Obe sta izjavili, da sta napad izvršili iz sovraštva do Nemcev. Eksplozija je bila 19. septembra; razrušila je knjigarno, ranjenih ni bilo. Obe sta bili osumljeni tudi napada na neko drugo knjigarno. Najbrž jima je pomagal brat, ki pa je pobjegnil v Srbijo.

London, 30. septembra (JČO) — Dr. Miha Krek, podpredsednik kraljeve vlade v Londonu in predstavnik slovenskega naroda je izjavil, da je slovenski narod spriči Hitlerjevega ukaza "Gestapo"-u, naj uniči slovenski narod, v obupnem položaju. Pripravlja se vse potrebno za nasilno preselitev 283,000 Slovencev v Srbijo in Hrvaško, je dejal dr. Krek. Preselitev so zasnovali za konec julija; 60,000 Slovencev so že pognali iz njihovih lastnih hiš. Malone vse slovenske zdravnike, odvetnike in duhovnike so poslali v koncentracijske taborne. Njihove rodbine pa so z volovsko vprego poslali v Srbijo.

Cela mesta so izpraznjena, tako Maribor, Celje in Ptuj. Iz teh mest je "Gestapo" najprej pobral dečke in deklice, da jih porabi za prisilno delo. Vse cerkve in vse knjižnice po vsej Sloveniji so zaprte, tisk je ustavljen. Duhovništvo, ki bi z drugim razumnostvom moglo prevzeti vodstvo odpora, je po koncentracijskih taboriščih. Od 474 duhovnikov mariborske škofije jih je 467 zaprtih; od 275, ki so jih prijeli v Ljubljani, je samo devetim uspelo, da so pobjegnili. Hitler ubija visoko kulturni evropski narod. Ubija ga danes, v dvajsetem stoletju. Poldrug milijon Slovencev strada in trpi zaradi podivjanosti osemdesetih milijonov Germanov. Slovenci umirajo in kličejo na pomoč!

Seja Kanarčkov Odrasli Kanarčki bodo imeli sejo nočoj ob sedmih.

2. oktobra. — Danes strelji iz pušk napade na nemških letalcev, ki so se vračali z letališča v mejo. Na ta bila ubita, ostali streljati na napadalca. Ujeli so šest oboroženih ljudi, ki so jih proglasili za komuniste. Druga dneva napad ponovil in v deželo bodo našli krivince. Napad plačali s svojo glavo. 2. oktobra. — Poročilo, da so izvršili smrtno kazen na 60 osebami, zaradi ubojeve, poskusov razoroženosti. Dvanajst oboroženih zaradi uničenja tovornega vlaka. Položaj v Banatu še ni urejen. Del Banata je pod nadzorstvom, madžarske vojske. Zasedbene oblasti so zasnovali tistim osebami, ki so jih prijeli iz svojih domov. 3. oktobra. — Poročilo, da vlada-lutk razpusti v Srbiji ne bo pokorila. Poročilo, da so storičili opozorilo, da bodo poročili v Turčiji mišljeno na Dunaj v zvezi s pri-

Do zime bo v avtni industriji do 215,000 delavcev brez dela

Detroit, Mich. — Ford Motor Co. je začela odpuščati delavce, ker ne more dobiti dovolj materiala za izdelavo avtov. Kmalu bo ob delo okrog 20,000 Fordovih delavcev in morda za polnih šest mesecev.

To je prva odslovitve delavcev v avtni industriji, katero je povzročila obrambna industrija. Avtna industrija je morala zmanjšati število novih avtov za civilno potrebnost, ker ima prednost za material obrambna industrija.

Fordovi družbi bodo najbrže sledile še druge avtne industrije, zato se sodi, da bo do zime že kakih 215,000 delavcev brez dela.

Srbsko dekle je vodilo napad na mesto Šabac

Berlin. — Nemško časopisje poroča, da so srbski četniki, katere je vodila hči nekega odvetnika, napadli mesto Šabac, ki leži 40 milj zahodno od Beograda. Četniki in kmetje so se udeležili napada. Nemška garnizija je bila premajhna, da bi mogla vzdrževati napad, zato so ji prišle na pomoč nemške čete, katerim sta se pridružila dva bataljona hrvaških vstašev (Paveličeva garda). Nemško časopisje zanika, da bi jugoslovanski četniki imeli ujetih 650 nemških talcev.

Most se je podal pod težo vlaka

Sault Ste Marie, Mich. — Ko je vozil težko naložen vlak po mostu nad zatvornicami, ki dele jezera Huron in Superior, se je most zrušil in lokomotiva je zdrknila v vodo. Dva železničarja sta utonila.

V SEPTEMBRU SO ZGRADILI 1,914 LETAL

Washington, D. C. — Urad za produkcijo naznanja, da je bilo v mesecu septembru zgrajenih 1,914 letal za ameriško armado. To je dozdaj največje število v enem mesecu. V prvih devetih mesecih je dobila armada vsega skupaj 12,651 letal.

Nov grob v domovini

Mrs. Charles Lach iz 18324 Reese Rd. je prejela iz Žužemberka na Dolenskem žalostno vest, da ji je tam umrl ljubljeno oče Matija Rojc, star 60 let. Pokojni zapušča tam sina in dve hčeri, tu pa hčer Mrs. Lah in svakinjo Mrs. Josephine Dolšek na 200. St. Pokojni je bil v Clevelandu več let ter je bil zaposlen v American Steel & Wire Co., H. P. Naj mirno počiva v rodni zemlji, preostalim naše sožalje.

Poroka

V soboto 11. oktobra bo v cerkvi sv. Vida ob osmih poroka Miss Anne Glavač in Mr. Anton Zadnik. Nevesta je hčerka Mr. in Mrs. Jerry Glavač, 1052 Addison Rd., ženin je pa sin Mr. in Mrs. Anton Zadnik iz 1222 Norwood Rd. Sorodniki in prijatelji so prijazno vabljeni k poročni maši. Vse najboljše v novem stanu želimo mlademu paru.

Ni bilo tako!

Oni dan smo povedali, kako se je prijatelj Francelj natihoma izmazal iz dvorane v SND v prizidek, ko je bila njegova žena poklicana k govoru. France bi poročilo rad popravil v toliko, da jo ni ubral v prizidek zato, da bi poklical ljudi iz prizidka, naj gredo poslušat govor njegove žene. Če se je pa spotoma za trenutek naslonil na baro in enega naglo poklical, zahteva pa to že znana slovanska vljudnost. Tako lepega in tehtnega izgovora še nismo slišali kmalu.

Vseslovenski kongres se sklicuje v Pittsburghu

Pittsburgh, Pa. — Na 21. 22. in 23. novembra se bo vršil v Pittsburghu, Pa. vseh slovenski kongres, na katerega bodo povabljeni vsi Amerikanci slovenskega pokolenja. Namen kongresa je združitev 10 milijonov Slovanov v podpori inozemske politike predsednika Roosevelta, da se pomaga braniti Ameriko pred napadom iz inozemstva, da se osvobodi Slovane in vse druge narode.

Odbor, ki bo uredil vse potrebno za kongres, bo v nekaj dneh razposlal vabila na tisoče slovenskih organizacij, ki naj bi poslale svoje zastopnike na ta kongres. Vsa dopisovanja, ki se tičejo tega kongresa, je naslovljena na tajnika: Stephen Zeman, Jr., 1601 Beaver Ave., Pittsburgh, Pa.

Iz raznih naselbin

Ely, Minn. — Pred dnevi je tu umrl Ignac Jerič, star 62 let in rojen na Stefanji gori pri Cerkljah na Gorenjskem. V Ameriki je bil 37 let in tu zapušča ženo, pet sinov in tri hčere, v starem kraju pa dva brata, ki sta oba bila v Ameriki. — Dalje je tu umrl Frank Jerič, star 22 let in rojen tu. Zapušča mater, dva brata in štiri sestre.

Joliet, Ill. — Zadnje dni je tu umrla Barbara Agnič, roj. Simonič, stara 55 let in doma iz Drašič pri Metliki v Beli Krajini. V Ameriki je bila 35 let in zapušča moža, sina in hčer. — Umrl je tudi rojak John Glavan, star okrog 50 let. Drugih podrobnosti o njem poročilo ne omenja.

Waukegan, Ill. — Pred nekaj dnevi je umrl Lovrenc Mušič, star 48 let in rojen v Blatnji Brezovici pri Vrhniki. V Ameriki je bil 21 let in tu zapušča ženo, tri sinove, tri hčere, brata in sestro.

Gowanda, N. Y. — Dne 27. septembra je tu umrl Leo Klančur, star 60 let in rojen v Sevnici pri Mirni na Dolenskem. V Ameriki je bil 33 let in zapušča ženo, štiri sinove in tri hčere.

Milwaukee. — Pred nekaj dnevi je tukaj umrl 33-letni Steve Železnik, rojen v Ameriki, ki zapušča mater, brata in tri sestre. — Dalje je umrl Frank Pocaht, star 46 let in rojen v Velenuju v Savinjski dolini na Štajerskem. Tu zapušča ženo, sina in hčer. — V sosednjem Sheboyganu je 25. m. umrl Lovrenc Preložnik, star 62 let, ki je živel tamkaj 36 let.

La Salle, Ill. — Pred dnevi je tu umrla Mary Ojsteršek vsled zastrupljenja s plinom. Stara je bila 43 let in doma iz Sv. Križa pri Krškem.

Italija je razglasila smrtno kazen za zaroto proti državi

Rim, 7. okt. — Premier Mussolini je določil v vseh zasadenih ozemljih smrtno kazen za zaroto proti državi. Kot vrhovni poveljnik italijanskih armad na vseh frontah je Mussolini določil smrtno kazen za sledeče prestopke: za dejanja, ki so namenjena kaliti edinost, neodvisnost in celoto države; uničevanje, ropanje in moritve, namenjeno proti varnosti države; pomagati, voditi ali udeležiti se oborožene vstaje proti državi; organizirati ali voditi organizacije, katerih namen je strmolaviti politični, ekonomski ali družabni red ali razdelitev države; terorizem ali politični zločini z namenom, da se ustvari javna nevarnost; resna poškodba prometnih zvez ali javne postrežbe.

Obisk pri kanadskem Rdečem križu v Montrealu

Montreal, 3. oktobra. — Znano je, da v Montrealu od prvega dne nemškega napada na našo domovino marljivo deluje jugoslovanski osek kanadskega Rdečega križa. Članice tega odseka so Srbinje, Hrvatice in Slovence. Marljivo članice pleto nogavice, šivajo perilo in pripravljajo druge potrebne stvari za naše uboge ujetnike, ki trpe po nemških in italijanskih taboriščih. Delo je pospešeno zlasti v zadnjem času, ko od vseh strani prihaja pomoč, v prvi vrsti volna.

Sinoči so te naše zaslužne delavke sprejele obisk ge. Jeftić in ge. Marković. Ga. Šubašič, soproga bana Hrvatske, je bila zadržana in je obljubila svojo pomoč. Ta obisk je našim pridnim rojakinjam vtilil novega poguma.

Kot izgleda Hrvatje ne bodo dobili kralja

Kaira. — Načrt osišča, da se postavi na prestol nove hrvaške države italijanskega vojvoda Spoleta, je bil opuščen, ker vojvoda ne mara zasesti ponujani prestol. Tako poroča nek Amerikaneec, ki je došel iz Zagreba.

Ranjeni Struna pojasnjuje

Louis Struna, katerega je kot smo včeraj poročali, obstrleli Charles Bečaj, je dal v bolnišnici policiji izjavo, da on, Jurgan in še en tovariš niso udrl v Bečajev hišo na 1616 E. 39. St., ampak da so šli tje pit na povabilo samega Charlesa Bečaja. Do streljanja je prišlo potem v prepiru med Bečajem in Jurganom.

Pozor, veterani!

V nedeljo 12. oktobra, ob devetih dopoldne, bodo imeli sejo Jugoslovanski-ameriški veterani. Seja bo v srbski dvorani na 36. cesti. Prosi se vse veterane, da se udeležijo, ker je važno. Prosi se tudi one, ki so služili v jugoslovanski armadi po prvi vojni, da pridejo k tej seji, ker gre za pomoč domovini.

Božeglav ima fin mošt

Rudy Božeglav, ki ima znano slovensko vinarno na 6010 St. Clair Ave. se priporoča za nakup finega ohijskega mošta, ki je le-tos posebno sladak. Tudi dobre sode dobite pri nas.

Nemci hočejo priti do zime v Moskvo

Ves ruski narod je mobiliziran, da ubrani glavno mesto. Nemci poročajo o zmagah na južni fronti, pri Leningradu pa ne morejo nikamor naprej.

Hitlerjeva armada je pričela z ogromno novo ofenzivo na osrednji fronti proti Moskvi, hotoč dospeti do ruskega glavnega mesta, predno nastopi zima. Rusi priznavajo, da so se Nemci vrgli v smer proti Moskvi in da je ves ruski narod mobiliziran, da ubrani mesto.

Rusi trdijo, da so Nemci prenehali pritiskati na levem krilu pri Leningradu in na desnem na južni fronti in da so pognali vso glavno silo na centralno fronto.

Nemci trdijo o velikih zmagah severno od Azovskega morja, toda poročilo iz Londona trdi, da so Rusi Nemce tam ustavili in da ruska črnomoška flota neprestano obstreljuje nemške pozicije.

Pred Leningradom so Rusi razbili Nemcem 19 trdnjav, katere so si postavili iz zemlje in hlodov ter jim razbili dve topovski bateriji.

Sprejemi pri jugoslovanskem kralju

London, (JČO) — Kralj Peter je sprejel g. A. U. Drexel Biddle jun., poslanika Združenih držav pri vladi kraljevine Jugoslavije v Londonu. G. Drexel-Biddle je predal kralju Petru II. poverljiva pisma, s katerimi predsednik Združenih držav overi svojega poslanika pri jugoslovanski vladi v Londonu.

Po predaji poverljivih pisem ameriškega poslanika, je kralj Peter sprejel poslanika Sovjetske Rusije, g. Alexandra Jevremovića-Bogomolova, ruskega ministra, overjenega pri jugoslovanski vladi v Londonu.

CASOPISNEGA PAPIRJA BO MANJKALO

Washington. — Norbert McKenna, ki je uslužben v uradu za produkcijo, je izjavil, da porabi narodna obramba najmanj 30 odstotkov papirja. Zato bo imelo časopisje drugo leto na razpolago le 21 in pol milijona ton, dočim so ga imeli dozdaj 25 in pol milijona ton.

Redne vaje škrjančkov

V petek se bo pričelo z rednimi vajami škrjančkov, na kar opozarjamo starše. Vaje bodo vsak petek od 5 do 7 zvečer pod novim vodstvom, Mrs. Jeanette Perdan-Cahill. Starši, pošljite otroke na vaje. Oni, ki jih še nimate v zboru, jih vpišite. Sprejema se mladino od 6 do 16 let, mesečine prosto. Tudi če ne znajo dobro slovenščine, lahko pridejo, ker bo popolnoma nov sistem v učenju.

TA DVA NE BOSTA VEČ BARANTALA

Robert Novotny se je ogledoval za novim avtom. Pa se je vsedel v svojo staro koreto in obiskal avtno agenturo Walter Grabskija, 6872 Broadway Ave. v Clevelandu.

Prodajalec mu je pokazal 1942 Plymouth in ga silil, naj se pe-lje z njim, da ga poskusi. Walter se je nekaj časa branil, končno se pa ni mogel ustaviati skušnjavi. Pustil je torej svoj 1936 Oldsmobile pri agentu, sam se pa odpeljal v krasnem avtu po mestu. Moško se je držal in se oziral okrog, če ga ljudje vidijo.

Na križišču 67. ceste pa pridri nek avto in zadene nov avto v levi konec s tako silo, da se je avto prevrnil. Ko je Walter videl, da je še živ, se je skobacal izpod avta in se ozrl okrog sebe, da vidi, kdo je delal ofenzivo proti njemu. Lahko si mislite njegovo presenečenje, ko je spoznal v "napadalcu" agenta Grabskija, ob robniku pa njegov staro Oldsmobile ves pokvečen.

Tako je šel Walter domov brez avta, pa ni bil posebno v skrbeh, ker mu je prodajalec obljubil, da bo škodo poravnala zavarovalna družba.

Izjalovljena izmenjava ranjenih ujetnikov med Anglijo in Nemčijo

London, 7. okt. — V angleškem pristanišču Newhaven sta čakali dve ladji, polni bolnih nemških ujetnikov, da bodo prepeljani preko Rokavskega pre-liva, a nazaj bi pripeljali angleške ranjence iz Nemčije. Toda v zadnjem trenutku je nemška vlada izjavila, da se ne strinja s pogoji izmenjave.

Anglija se je namreč sklicevala na člen 68 mednarodne pogodbe, da se zamenja vse ranjene in pohabljene vojne ujetnike, ne glede koliko jih je na eni ali na drugi strani. Nemčija je pa zahtevala, da se zamenja osebo za osebo, to se pravi, da izpusti vsaka država toliko ujetnikov, kolikor jih dobi iz druge države.

Anglija ni pristala na to in je poslala nemške ujetnike z ladjo zopet nazaj v konfinacijska taborišča. Nemški ujetniki so go-drnjali, ko so morali zopet nazaj v ujetništvo.

TAKO SE NAJLOŽJE ZAPOMNI IME

Seattle, Wash. — Ker si ljudje tako težko zapomnijo ime osebe, kateri so bili predstavljeni, svetuje profesor Guthrie sledeč pripomoček: "Ako si hočete v resnici za vselej zapomniti ime osebe, ki vam je predstavljena, ji pogledajte naravnost v oči, potem pa zapijte njeno ime kolikor morete na glas. Bodite prepričani, da oseba tudi vašega imena ne bo pozabila."

Stavka pri Graphite Bronze Co. končana

Delavci pri Graphite Bronze Co. so včeraj odglasovali, da se vrnejo na delo, toda vladni posredovalni odbor mora voditi zanje pogajanja za boljše plačo. Ako posredovalni odbor ne bo začel s pogajanja v teku enega tedna, bodo šli delavci zopet na stavko.

Pouk v državljanstvu

Vsak ponedeljek in četrtek je prost pouk v ameriškem državljanstvu v SND na St. Clair Ave., soba št. 2 od 1 do 4 popoldne. Vsak petek od 7 do 10 zvečer je pa enak pouk v starem poslopiju.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio Published daily except Sundays and Holidays

Subscription rates: United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year...

Entered as second-class matter January 5th, 1900, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

83 No. 235 Wed., Oct. 8, 1941

Nova knjiga o Jugoslaviji

H. D. Harrison: "Duša Jugoslavije"

Te dni je izšla v Londonu knjiga H. D. Harrisona z naslovom "Duša Jugoslavije." (The Soul of Yugoslavia by H. D. Harrison; Hodder & Stoughton, London, 1941);

H. D. Harrison je bil štirinajst let dopisnik londonskega lista "News Chronicle" za Balkan. V času borb za konkordat je bil izgnan iz Beograda. Pri svojem dolgotrajnem bivanju v Beogradu je prihajal v stik z vsemi jugoslovanskimi politikami...

Angleški časnikar v začetku svoje knjige trdi, da 27. marca pomeni eno od najvažnejših prevojnih v zgodovini te vojne. Opisuje osebe, ki so bile udeležene pri usodnih dogodkih 27. marca Harrison pravi, da je zadnjič videl generala Simovića na letališču v Zemunu, ko se mu je sedanjí predsednik vlade zahvaljeval za dopise, ki jih je poslal iz Beograda v času borb za konkordat...

Kjerkoli si upa kdo dvigniti glavo in se skuša potegniti za svoje pravice, ga udarijo Nemci po zobeh, da mu izbijejo iz glave vsako željo po pravici. In kjer ne morejo doseči upornikov, ki razdirajo železniške proge, dinamitirajo nemške naprave in začenjajo sploh akcijo proti nemškemu gospodarstvu, gredo v ječe, kjer imajo za omrežjem na tisoče talcev, katere so vrgli tje kot poroke, da bo podjarmljena dežela pokorna, in jih brez vsake sodbe streljajo. Toda tudi suženj ima dušo in srce in to bo Nemčija občutila oziroma že čuti na svoji koži.

Hitler ne bo mogel voditi vojne v velikem obsegu, obenem pa ustrahovati vse Evrope. Ne bo mogel pehati celih divizij proti ruskim topovom, obenem pa imeti divizije vojaštva v podjarmljenih deželah za varstvo. Prvi večji odpor se je pričel v Jugoslaviji. Nemci pošiljajo proti njim že kar bombnike in motorizirane čete prav kot bi imela Nemčija v Jugoslaviji bojno fronto. Isti duh odpora se opaža po vseh podjarmljenih deželah. Nemci streljajo talce, toda odpor ne poneha. Kadar se bo dvignila vsa zasužnjena Evropa hkrati, bo prišel za Nemce dan plačila. Nemci to dobro vedo in trepetajo. Njih strah je upravičen, a sočustvovanja ne bodo dobili nikjer.

viča, strokovnjaka za ustavno pravo v Jugoslaviji. Slobodan Jovanović je človek, ki uživa spoštovanje v vsej državi zaradi svoje značajnosti in politične odločnosti. On je bil eden prvih srbskih razumnikov, ki so videli važnost in potrebo odkritosrčnega sporazuma med Srbi in Hrvati. Prav tako je bilo primerno, da je v vlado prišel dr. Momčilo Ninčić kot zunanji minister.

Drugi ministri Simovićeve vlade, piše H. Harrison, predstavljajo poedine skupine jugoslovanskega narodnega življenja. Slovensko ljudsko stranko predstavlja minister dr. Krek, ki je pokazal mnogo odločnosti v političnih borbah. V vladi so predstavniki vseh srbskih strank. Prisotnost Bogoljuba Jelića v vladi generala Simovića pomeni nadaljevanje odločne zunanje politike v smeri naslovnitve na Anglijo. Bogoljub Jelić je znan po svojem prijateljstvu do demokratske Francije in Anglije in kot nepomirljiv nasprotnik fašistične Italije. Drugi močni človek v vladi generala Simovića je dr. Milan Gavrilović, vodja kmetijske stranke in poslanik v Moskvi. On je uspel skleniti prijateljsko pogodbo med Rusijo in Jugoslavijo v času, ko je zverinsko nacijsko divjaštvo zasipalo z bombami nezavarovano mesto Beograd.

To so bili ljudje, pravi H. Harrison, ki so odločno in vdano podprli mladega Kralja Petra II. v najbolj žalostnih časih Jugoslavije. Sam Kralj Peter je bil veličasten. Nekaj viteškega je v tem mladem Kralju, ki se je naučil v težki šoli viteštva, junakstva in poštenja. V njegovih žilah teče kri znamenitih in slavnih vladarskih rodbin. Po svojem očetu je iz rodu Karadjorjevićev, ki so se stoletja borili za osvoboditev svoje domovine zpod tujega jarma. Njegovi predniki so bili tudi črnogorske rvi, naroda, ki je dal svetu kneza, filozofa in pesnika Njegoša. Matj prihaja iz iste rodovine kot angleška kraljeva hiša. Kralj Peter je visok po postavi in oltan mladenič z značilnimi potezami. V svojem značaju združuje močno voljo svojega očeta in filozofsko modrost svojega deda Petra I., ki je v Zenevi prevajal knjigo Stuart Miles-a o svobodi. Največje odlike mladega Kralja so odločnost, občutek za odgovornost in dolžnosti in veliko spoštovanje do bližnjega. On je trdno odločen, da izpolni vse svoje obveze do naroda. Mladi Kralj je s svojo vzgojo vezan na Anglijo in na temelje njene moralne in politične tradicije.

Jugoslavijo so postavili pred usodno izbiro in razpetje, pravi pisatelj. Jugoslavija je hotela mir, pa so ji ga odrekli in vzeli. Nekateri, ki so vodili Jugoslavijo pred 27. marcem, so po vsaki ceni hoteli, da se ne bi ravnala po svojih izročilih in po svoji svobodni odločitvi. Toda narod, zavedajoč se svoje usode, je izbral, zedinjen s svojim Kraljem in z narodno vlado svojo pravo pot in svojo pravo bodočnost. Kadar se bo ta bodočnost uresničila, mi v Angliji ne smemo pozabiti žrtev, ki jih je ta junakški narod žrtvoval in trpljenje, ki je skozenj šel, da odgovori klicu svoje vesti. Cena, ki jo je ta narod plačal, je bila strašna. Mi Anglezji moramo storiti vse kar je mogoče, da bo jugoslovanski narod za svoje muke in trpljenje pravično poplačan.

(JČO.)

Ameriška delavska federacija je imela največ članstva v letu 1939.

Jajce obstoji iz 73.7% vode, 13.5% proteina, 1% rudninskih snovi in 10.5% maščobe.

Collinwoodske Slovenke

Zgodovina — pomembne slavnosti društev raznih organizacij so sleherni teden opisane v naših slovenskih listih. Tudi pri našem društvu Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ bomo obhajale pomembno slavnost, namreč 20 letnico obstanka na društvenem polju.

V ta namen bo društvo priredilo banket in plesno veselico prihodnjo soboto, 11. oktobra, v Slovenskem domu na Holmes Ave. Zato pa sem se namenila, da napišem malo zgodovine našega društva in kdo so bile osebe, ki so skoro vsa ta leta delale in s tem pripomogle, da je tudi naše društvo Collinwoodske Slovenke št. 22 eno med prvimi pri naši Slovenski dobrodelní zvezi.

Ustanovljeno je bilo 26. oktobra 1921. Ustanovitelja sta bila naš spoznavani gl. tajnik brat John Gornik in Ignac Medved. Ustanovne članice pa so bile: Rose Planinšek-Simenc (naša sedanja tajnica), Ana Baraga, ki je bila tudi več let zapisničarica, Rose Lesjak, Antonija Baraga, Frances Krečič, Angela Strmole, Ivana Petrovič, Jennie Kožel, Jozefa Rovtar, Jennie Mohorčič, Kristina Čeburon, Agnes Kastelic, Helen Grčar, Mary Rešetič, Anna Stih, Mary Švigel, Katherine M. Kodrič in Mary Troha.

Na prvi seji, dne 26. oktobra 1921 je bila izvoljena za predsednico Mrs. Jennie Kožel, tajnica Mrs. Katherine M. Kodrič in prva blagajničarka pa je bila Mrs. Frances Krečič. Ker vodi vsako društvo tudi zapisnik, je bilo to delo naklonjeno Rose Planinšek-Simenc, ki je bila prva zapisničarica. Njej gre tudi največji poklon, ker vse od početka pa do danes vedno neustrašeno in požrtvovalno vodi ta ali oni urad pri društvu. V preteklih kampanjah je bila vedno aktivna, ter je hodila od hiše do hiše in tako pridobila lepo številno članic za naše društvo.

Tudi sedanja predsednica Mrs. Fannie Bačar-Brezovar, ki je pristopila kmalu po ustanovitvi, je že mnogo žrtvovala in ni se strašila uradniških težkoč ter se je vedno tudi odlikovala v kampanjah za pridobivanje novih članic.

Naše društvo je tudi ponosno na našo glavno odbornico Mrs. Mary Jerman, (ki je bila tudi več let tajnica našega društva in sicer v najkritičnejših časih od 1929 do 1938). V resnici je bilo to delo naporno, a ona ga je vršila z velikim veseljem in navdušenjem. Tudi ona se je pridružila že prej omenjenima in se zelo aktivno udeleževala kampanj ter šla tudi od hiše do hiše za novimi članicami.

Čast in priznanje pa gre tudi naši blagajničarki Paulini Mausar, ki je tudi vedno pripravljena pomagati po svojih najboljših močeh, kadar se gre za korist društva. Da je naše društvo res agilno nam je najboljši dokaz to, da smo bile dvakrat prejele zlato kupo. Prvič ob priliki proslave 10 letnice leta 1931 in drugič pa leta 1938. To kupo smo bile prejele kot priznanje za našo aktivnost in pridobivanje novega članstva v kampanjah naše zveze. Udeležile smo se bile tudi "kraljičine kontesta" ter smo bile takrat dosegle, da je dobila čast kraljice Mary Jerman-Anžlovar, hčerka naše glavne odbornice in naša sedanja blagajničarka Mrs. Pauline Mausar pa čast prve princezine. S tem so pripomogle z nad \$600.00 v kraljičim sklad, iz katerega se je financiralo reorganizacijo mladinskega oddelka pri Slovenski dobrodelní zvezi.

Ob priliki 25-letnice Slovenske dobrodelne zveze je bilo naše društvo častno zastopano po naši članici-kraljici Mary Jer-

man-Anžlovar in po prvi princezi Mrs. Pauline Mausar. Seveda so med temi pa tudi še druge članice in uradnice, ki so že mnogo žrtvovale in delale za napredek in korist našega društva, katerih pa ne bom posamezno opisovala, ker mi niso znana vsa imena.

Razume pa se, da smo morale delati vselej roka v roki, ker drugače bi ne bile imele uspeha.

Vsa čast, vsem tem požrtvovalnim, podjetnim in zavednim ženam. Naj na tem mestu izrečem iskrene čestitke vsem ustanoviteljicam, vsem uradnicam in posameznim članicam, katere ste na en ali drugi način pripomogle, da je naše društvo vse skozi tako lepo složno napredovalo in dočakalo lepo dobo 20 let.

Sedaj pa prav v ljudno vabim vse glavne odbornike in sploh vse cenjeno občinstvo na našo slavnost v soboto, 11. oktobra, v Slovenskem domu na Holmes Ave. Ta dom je sedaj vse prenovljen in zato pa vam jamčim prvovrstno postrežbo v vseh ozirih. Naši članici Mrs. Mary Jerman in Mrs. Filomena Sedej, ki bosta "boss" v kuhinji, pravita, da že komaj čakata s svojim kuhinjskim štabom, ki sestoji iz samih izvrstnih kuharic, ki so same fejest žene in dekleta, tistega dneva, ko bodo novi lončki in krožniki storili svojo dolžnost na peči in pa na lepo okrašenih mizah. Servirale bodo kozočko pečenko z vsemi dobrotami tega sveta. Pa tudi za žejo gasit bodo imele in "kelnarce" pravijo, da ne bo zmanjkalo.

Za pesalce pa smo preskrbele tudi prvovrstno godbo. Vstopnice so samo po 75 centov in kdor jo še nima, je prošen, da si jo pravočasno preskrbi. Po zdrav in na svidenje v soboto, 11. oktobra v zgornji dvorani Slovenskega doma na Holmes Ave.

Frances Tomšič, zapisničarica št. 22 SDZ

Skupno sv. obhajilo!

Tem potom se naznanja vsem članom raznih društev Najsvetejšega Imena po slovenskih župnijah in Clevelandu in okolici, da se po sklepu glavne seje Slovenske zveze društev Najsvetejšega Imena, vrši skupno sv. obhajilo v nedeljo dne 12. oktobra in sicer pri fari sv. Kristine v Euclid, O.

Spored za 12. oktobra bo toje sledeči: sv. maša, katero bo daroval pater Kazimir Zakrajšek, se bo začela ob 8 uri zjutraj. Po sv. maši pa bo zajuterk v žvorani. Obljubljaja se nam nekaj prav dobrega na govorniškem programu.

Kakor vam je gotovo znano, je pater Kazimir Zakrajšek bil začetnik društev Najsvetejšega Imena med Slovenci tu v Ameriki in sicer pred kratkimi 25 leti. Ker je slučaj tako nanesel, da se ravno sedaj nahaja med nami, mislim da bi mu ne mogli dati večjega daru in se mu izkazati bolj hvaležne kakor s tem, da se v največjem številu udeležimo skupnega sv. obhajila na to nedeljo, dne 2. oktobra.

Torej, pridite VSI, da bomo pokazali, da ni bil ves trud, ka-

tereza je imel pater Zakrajšek v zvezi z društvom Najsvetejšega Imena zaman, ampak da resnično rodil veliko dobroto. Zato pa možje, člani društva dan — VSI NA Z pozdravom — vaš v Najsvetejšem Imenu

Frank A. Hočevar,

V Ankari, prestolnica Turčije

"La Illahe il Allah!" — Pojoči s pevci muzikantov vernike k molitvi, pravi, prebujajočo prestolnico polagoma razgubljaj v ruševine.

Razgrnil sem nad mesto pripeto mrežo, ki me je bila pred moskiti, in stopim prtemu oknu. Mrak je ma izginil; noč je svoje črno zagrinjalo. Je s prvimi sončnimi sipalo uspravno mesto, dal sem se v visoko greben je v skali čepela mogočnjava in živo pričala slavnih preteklosti. Nanes vtopil v zgodovino, je bila še pred nedavnim naselbina, danes pa je moderno mesto in prestolnica Turčije. Že za časa cesarja Avgusta je bilo mesto, a ostali so le stege govega svetišča in stavbe. Tu se je odločala osvajačem Tamerlanom (murlenk), ki je s svojo skoraj popolnoma turškega cesarstva. padlo mnogo srbskih kov, ki so se do zadnjega pod vodstvom Štefana sčeni okoli kopastega katerem je pokopan, ljeni zmagi; zato se po njem imenuje grič. Mesto leži na plošči ter je važno ravanske poti iz Carigrad. Zaklenjeno je skimi zidovi in ima odlični položaj za ljepisni legi. Najbolj eden najvažnejših mesta v to divjo puščavsko krajino. Prav dobro vedali, da bodo morali slej zapustiti prijazno ropsko provinco v svestom Carigradom, kar so morali po tarizirati dardanelov. V zadnjem času marljivo za s p a močvirja, ki so se sinj Ankar, Adane in rog drugih malaric. Ustanovili so tudi v laričnih postaj, stvu brezplačno na kinin in druga sredstva.

Pod lahko dvigovanje skalnim pobočjem, je velika trdnjava, nja stari turški mnogimi minareti, nad zelenkasto bleščajo Spodaj, v peščeni se širi novo, po erog črtu grajeno mesto mi šolami in zdravstvom no-gledališča, postaja hiše, vse palače, po istem načrtu. duh modernega katerem se odraža jena Turčija.

Nisem se hotel vti, mesto me je šumom v narocje sem tovariša, kakor eno izmed mnogih njih ulic. Hodila so košno opremljenih katere so kriče klamni izveski in uradi se izmenjuje med razkošnimi slaništev, a nikjer divnega vrtični cveticami in st.

Zob za zob

V pondeljek smo poročali senzacionalno vest iz Moskve, da so jugoslovanski četasi ujeli 640 Nemcev, nato pa obvestili nemške oblasti, da bodo te Nemce držali v svojih rokah kot poroke, in da jih bodo postrelili, ako bodo nemške oblasti še nadalje streljale ujete Jugoslovane. To se pravi, da se je ost obrnila, je naperjena proti Nemcem in bo sunila nazaj ob prvi priliki. Nemci imajo navado, da za vsak slučaj napada na nemško lastnino vzamejo nekaj ujetih Jugoslovancev in jih postrele kot zajce, ne da bi bili dotični količkaj krivi tistega napada, ker so bili v tistem času zaprti.

Vest o tem činu neustrašenih jugoslovanskih četnikov sicer še ni uradno potrjena, je pa brez dvoma, da so takega čina ti četniki tudi zmožni. Toda naj je ta vest resnična ali ne, toliko je gotovo, da bo veljalo tudi v krajih, katere ima Nemčija pod svojo brutalno peto, zdaj brezobzirno geslo: zob za zob, oko za oko!

Ako bo Nemčija nadaljevala s tem, da bo postavljala pred vojaške kordone talce in jih brez pardona streljala za vsako akcijo proti Nemcem, bodo tudi nemški državljani deležni iste mere, kjerkoli se jih bo dobilo v roke. Vstaja, ki se zdaj širi kot en sam ogromen požar preko vse podjarmljene Evrope dokazuje, da tudi v prah strt črv ni še brez moči. Strahovlada ni orožje, ki je naperjeno samo v eno smer, ker se ga prav tako lahko rabi proti napadalcu.

Nemci so v svoji brutalnosti in oholosti tako slepi, da mislijo, da bodo samo teptali in trli v prah in pepel povsod, kamor pridejo. Prepričani so v svoji prevzetnosti, da ga ni na svetu naroda, ki bi si upal dvigniti roko proti njim. Vse, kar pade pod nemško peto, mora ostati na tleh, uničeno in pohojeno. Samo en gospod naj bo na svetu in to je Nemec. Ves svet se mu mora brez ugovora pokoriti. Tako so Nemci zaverovani v moč svojega orožja, da vidijo povsod samo blazen strah in trepet ter slepo pokorščino.

Kjerkoli si upa kdo dvigniti glavo in se skuša potegniti za svoje pravice, ga udarijo Nemci po zobeh, da mu izbijejo iz glave vsako željo po pravici. In kjer ne morejo doseči upornikov, ki razdirajo železniške proge, dinamitirajo nemške naprave in začenjajo sploh akcijo proti nemškemu gospodarstvu, gredo v ječe, kjer imajo za omrežjem na tisoče talcev, katere so vrgli tje kot poroke, da bo podjarmljena dežela pokorna, in jih brez vsake sodbe streljajo. Toda tudi suženj ima dušo in srce in to bo Nemčija občutila oziroma že čuti na svoji koži.

Hitler ne bo mogel voditi vojne v velikem obsegu, obenem pa ustrahovati vse Evrope. Ne bo mogel pehati celih divizij proti ruskim topovom, obenem pa imeti divizije vojaštva v podjarmljenih deželah za varstvo. Prvi večji odpor se je pričel v Jugoslaviji. Nemci pošiljajo proti njim že kar bombnike in motorizirane čete prav kot bi imela Nemčija v Jugoslaviji bojno fronto. Isti duh odpora se opaža po vseh podjarmljenih deželah. Nemci streljajo talce, toda odpor ne poneha. Kadar se bo dvignila vsa zasužnjena Evropa hkrati, bo prišel za Nemce dan plačila. Nemci to dobro vedo in trepetajo. Njih strah je upravičen, a sočustvovanja ne bodo dobili nikjer.

Zob za zob, oko za oko!

Da se ne pozabi...

V prvih letih aneksije Julijske Krajine bi se lahko govorilo vsaj v nekaterih okrajih o gotovi vlogi, ki so jo igrali Slovenci in Hrvati v javnem življenju. Edino v Istri je bilo narodu odrečeno vsako udeleževanje že od vsega početka.

Prve volitve v italijansko zbornico po vojni so bile 15. maja 1921. Volivni okraj v Julijski Krajini so bili oni kot ob času Avstrije, namreč v Goriški in Gradičanski, Istri, Trstu in okolici. V goriškem volivnem okraju, kjer so bile volitve popolnoma svobodne, so dobili Slovenci izmed petih mandatov štiri, petega pa je dobila socialistična stranka. Dr. Vladimir Maček je še prej, dokler je bil nasprotnik vlade, izjavljal, da je njegova želja, naj bi Hrvatji bili v primeru vojne na strani Angležev in Francozov. Vse kar je bilo drugega v zvezi z dr. Mačekom, je bila samo plačana nemška propaganda. Samo dejstvo, da je dr. Maček sprejel podpredsedniško mesto v vladi generala Simovića, hoteč samo zagotovilo za nadaljevanje hrvatske samobitnosti in razglas, ki ga je poslal vsem Hrvatom, naj se odzovejo vojaškim vpoklicem, najjasnejše dokazuje, da je vodja hrvatskega naroda bil pošten do Beograda in do Jugoslavije.

General Simović, nadaljuje pisatelj, je napravil najboljšo izbiro, ko je za podpredsednika vlade sprejel Slobodana Jovanovića, strokovnjaka za ustavno pravo v Jugoslaviji. Slobodan Jovanović je človek, ki uživa spoštovanje v vsej državi zaradi svoje značajnosti in politične odločnosti. On je bil eden prvih srbskih razumnikov, ki so videli važnost in potrebo odkritosrčnega sporazuma med Srbi in Hrvati. Prav tako je bilo primerno, da je v vlado prišel dr. Momčilo Ninčić kot zunanji minister.

Drugi ministri Simovićeve vlade, piše H. Harrison, predstavljajo poedine skupine jugoslovanskega narodnega življenja. Slovensko ljudsko stranko predstavlja minister dr. Krek, ki je pokazal mnogo odločnosti v političnih borbah. V vladi so predstavniki vseh srbskih strank. Prisotnost Bogoljuba Jelića v vladi generala Simovića pomeni nadaljevanje odločne zunanje politike v smeri naslovnitve na Anglijo. Bogoljub Jelić je znan po svojem prijateljstvu do demokratske Francije in Anglije in kot nepomirljiv nasprotnik fašistične Italije. Drugi močni človek v vladi generala Simovića je dr. Milan Gavrilović, vodja kmetijske stranke in poslanik v Moskvi. On je uspel skleniti prijateljsko pogodbo med Rusijo in Jugoslavijo v času, ko je zverinsko nacijsko divjaštvo zasipalo z bombami nezavarovano mesto Beograd.

DEFEND THE HOME FRONT COMMUNITY FUND 25% CAMPAIGN FOR 100 AGENCIES

MIRKO BRODNJK:

Ljubezen ne umre

Se enkrat je prosila Marijo, naj gre z njo na dom, toda hči in botra sta jo nazadnje le prepričali, da je bolje, če ostane Marija še tu, dokler ne pride otrok na svet. Potem se bo lahko vrnila, ali pa bo vsaj nekaj časa doma, nekaj časa pa pri botri. Seveda, ko se bo naposled povrnil Andrej od vojakov, bo pa vse drugače.

Pozno zvečer se je Kačarica potolažena vrnila domov. Sama. Miha jo je vprašal, kje je Marija, in rekla mu je:

"Dobro se ji godi. Govorila sem z njo in tudi tebe pozdravlja. Kmalu se bo vrnila."

To noč je Kačarica prvič po moževi smrti za mirno dušo zaspala. Bodočnost se ji ni zdela več tako prazna, tako obupna kakor prej.

XVI Velika noč

Pomlad je prihajala v deželo. Sneg je že skoraj povsod skopnel, le v gozdu je ostala kakšna bela lisa. Solnce je že nekaj dni kar poletno pripekalo. Iznenada se je zbudila vsa narava, ozelenela, in po travnikih, ki so bili že rumeni in beli od trobent in zvoncev, je že oživilo.

Velika noč se je bližala. To leto je bila precej zgodaj.

Marija se zdaj že ni smela več dosti ukvarjati z delom. Botra je skoraj ni pustila, da bi se lotila kakšne reči. Samo še z ročnim delom se je pečala. Pripravljala je za otroka, ki ga je nosila pod srcem, prvo perilo, in vso ljubezen je vložila v to delo.

Po tistem dnevu, ko se je Kačarica prvič oglasila v Podvrhu, je prišla še večkrat. Skrivaj je vselej odšla od doma, tako zgodaj, da je ljudje niso videli, vrnila pa se je pozno pod noč. Miha jo je večkrat povprašal, kod hodi, toda molčala je. Dvakrat mu je rekla, da je šla v mesto, toda Miha jo je obkram začuden in nejeverno pogledal. Če od nekaj je vedel, da se vrača Kačarica iz mesta vselej otovorjena z vsemi mogočimi dobrotami, zdaj pa ni nikoli ničesar prinesla s seboj.

Razmerje med materjo in hčerjo je postalo čisto prisrčno. Marija je pokazala Kačarici Andrejeva pisma, iz katerih

je mati spoznala, da misli fant resno in da je resnično zaljubljen v njeno hčer. To jo je nekoliko potolažilo. Kadar je bila v Podvrhu, je vselej zasipala svojo hčer z naveti in opozorili. Kaj vse mora storiti, da ne bo škodovalo otroku, česa se mora ogibati. Mariji je bila ta skrbnost nerodna, vendar pa se ji je na drugi strani dobro zdelo, da se mati toliko briga zanjo. Nikoli še ni bila tako dobra, nikoli ni s tolikšno ljubeznijo hodila okoli nje.

"Mati, še dva meseca," je rekla, ko je bila Kačarica zadnjič pri njej na obisku.

Mati jo je vprašala. "Ali se kaj bojiš, Marija?" Hči je odkimala. "Ne, mati. Čemu bi se bala? . . ."

"Pa vendar . . ." je rekla mati.

"Samo nekaj me skrbi," je priznala Marija. "V vasi ni nobene babice. Precej daleč jo bo treba iti iskat. Če ne bo prepozno prišla."

"Ne skrbi, Marija," jo je potolažila mati. "Zadnje dni bom jaz pri tebi. Uredili bomo že vse tako, da bo dobro in prav. Sicer bi pa bilo najbolje, če bi šla v Ljubljano v bolnišnico. Tam te ne more nič prehiteti."

"Tudi na to sem že mislila," je dejala Marija, "pa vendar ne bi rada šla. Ne maram tujih ljudi. Že tako se čutim kakor izgnano . . ."

"Pustiva to," je rekla tedaj mati, ko je videla, da postaja Marija otožna. "Ni vredno misliti na take reči. Časa je še dovolj."

Po tem pogovoru je mati šla, Marija pa se še dolgo ni mogla pomiriti, tako so njene besede prevzele. Tisto noč je zelo slabo spala. Vzdihovala je in se premetavala po postelji, da je prišla botra dvakrat pogledat, kaj je z njo. Proti jutru se je zbudila in ni mogla več zdremati.

Dopoldne je odšla botra v vas. Marija jo je spet čakala na griču, še zmerom otožna in v skrbeh, toda ko je videla, da ji botra maha z roko v znamenje, da prinaša pismo zanjo, je vsa njena žalost kar mimo grede izginila.

Andrej ji je pisal. Sporočil ji je, da bo dobil za veliko noč deset dni dopusta. Domov je pisal, da so mu dovoliti samo tri dni. Sedem dni bo ostal pri Mariji. Šele potem pojde domov.

Vsa srečna in vesela je nesla Marija to novico še toplo botri. "In kdaj pride?" je vprašala botra.

"Še sama ne vem. V pismu stoji, da mi bo še sporočil natančen dan."

In zdaj je Marija vsak dan bolj nestrpno čakala, kdaj bo njegovo obvestilo prišlo. Dobil ga je čez štiri dni, Andrej ji je sporočil, da se pripelje na veliki četrtek in da ostane do prihodnjega četrta zjutraj pri njej.

Torej še štiri dni bo morala čakati. Štiri dni — tako malo v primeri s časom, ki ga je že prebila pri botri. Pa vendar se ji je zdela od trenutka dalje, ko je zvedela, kdaj pride Andrej, vsaka ura še enkrat daljša kakor prej. Tako leno se je čas pomikal dalje.

In naposled je prišel veliki četrtek, dan, ki ga je Marija tako željno pričakovala.

XVII
Andrej pride

Navsezgodaj je že vstala Marija ta dan. Ni mogla strpeti v postelji. Prej je bila pokoncu kakor botra, ki je začela godrnjati, ko jo je predramila. "Ti neučakanost! Še preveč ga boš imela!"

"O, ne, botra, Andreja pa ne. Tako sem vesela, ko pride. Zdaj šele vem, kako hudo sem ga pogrešala."

"Kdaj pa pride prav za prav? Niti tega mi nisi povedala," ji je dejala botra.

"Pisal mi je, da se pripelje z jutrnim vlakom. Ob desetih mora biti potem že tu. O, še štiri ure!" je veselo vzkliknila Marija.

Botra je vstala in ji skuhal zajtrk. Toda Marija se ga skoraj dotaknila ni, tako je bila vsa iz sebe. Nestrpno je pogledovala na uro, hodila je iz svoje sobice v izbo in pred hišo, gledala je proti dolini. In na tihem je še štela minute, ki jo ločijo od Andreja, v duhu si je predstavljala, kako se bosta objela, kako bosta oba vesela in srečna.

Botra jo je hudomušno gledala izpod čela in se ji smehljala. Spomnila se je, da tudi ona ni bila nekoč nič boljša.

Devet je že odbila. Še dobro uro, in Andrej mora priti. Ali pa še prej, če bi dobro stopil.

Marija je šla pred hišo. Zunanaj je bilo sončno in toplo. Po dolinah so se vlekle megle, tu gori na hribu pa je bilo jasno kakor v kristalu. Njeni pogledi so hiteli do megle, najrajši bi jo bili pretrgali, razgnali, da bi videla v dolino, na cesto, odkoder mora priti Andrej.

Zdaj, zdaj se bo izvil in megle. Videla ga bo, z rdečo ruto

mu bo mahala, da bo še bolj pospešil korake.

Nagnila je glavo nazaj in jo oprla ob okno. Zamijala je. Hotela je tako ostati dolgo časa, da bi bila potem presenečena, ko bi videla Andreja čisto. Toda ne. Ni zmogla tega. Nestrpno ji je uhajal pogled v dolino.

Stara ura v izbi je hrešče odbila deseto. Marija se je zdrznila.

"Zdaj bi bil pa že lahko tu," si je rekla, "Seveda, vlak utegne imeti razmudo," je potem dodala sama pri sebi. "Za praznike se vozi mnogo ljudi."

Tedaj jo je poklicala botra. Stopila je v kuhinjo in jo vprašala, kaj želi.

"Kaj mu bova pa skuhati za kosilo?" je rekla botra.

"Oh, botra, to pa vi kar sami poskrbite. Meni danes nič pametnega ne pride na misel."

In še preden je povedala te besede do konca, je bila že spet na pragu.

Zdaj se je že megla počasi razgubila. Pot se je videla daleč v dolino, bela je bila kakor trak, toda Andreja še ni bilo nikjer.

Marije se je polotila tesnoba.

"Kako da ga ni? Kod hodi tako dolgo? Saj mora vendar vedeti, da ga ona nestrpno pričakuje, da kar kopri po njen."

In iznenada je postala žalostna.

Minila je nova ura. Andreja ni bilo.

Marija je zajokala. Šla je k botri, prišla je že okoli vratu in se obesila nanjo kakor otrok. "Ni ga . . ."

"Bo že prišel," jo je skušala botra potolažiti toda besede ji niso prišle od srca. Nekaj se je moralo primeriti, to je dobro čutila. Andrej bi bil drugače že davno prišel.

In tako je minilo opoldne, minila je ena ura, Andrej ni bilo.

Marija je izginila v svojo sobo, vrgla se je na posteljo in krčevito zajokala. Vse botrine besede je niso mogle potolažiti.

"Zgoditi se mu je moralo kaj," je med intenjem rekla. "Ali pa me je pozabil. Bog ve, kam je šel."

"Ne bodi žalostna, Marija," jo je tolažila botra. "Gotovo ne bo nič hudega."

"O, kar zdi se mi. Domov je šel, na mene je pozabil. Domači so mu več od mene. Ali pa je bolan. Morda mrtev . . ."

Odkar je zvedela, kako ji je iznenada oče umrl, je pogosto mislila na smrt. Nekoč se je niti v sanjah ni spomnila, zdaj pa se ji je misel na smrt vračala dan za dnem. Človek nikoli ne ve, kdaj se mu utegne kaj primeriti. Življenje je pač takšno, da se skoraj zmerom nepričakovano začne, pa tudi nepričakovano neha, ko se tega najmanj nadejamo.

In ob teh mislih je bila Marija čedalje bolj otožna.

Popoldne, ko se je pa zapadu začela kazati že rdeča večerna zarja, je šla pred hišo, vsa oblokana. Nekaj časa je tam sedela na klopi, potem pa je vstala in se odpravila prav počasi po hribu navzdol. Tako čudno izmučena je bila, da je morala po vsakem petem koraku obstati.

Zdaj je bila že precej daleč od hiše. Morda se dobrih sto korakov pred gozdom, kjer je vselej zagledala botro, ko je prihajala iz doline.

Sama ni vedela, kaj jo žene tja. Kakor v podzavesti je sto-

čala dan za dnem. Človek nikoli ne ve, kdaj se mu utegne kaj primeriti. Življenje je pač takšno, da se skoraj zmerom nepričakovano začne, pa tudi nepričakovano neha, ko se tega najmanj nadejamo.

In ob teh mislih je bila Marija čedalje bolj otožna.

Popoldne, ko se je pa zapadu začela kazati že rdeča večerna zarja, je šla pred hišo, vsa oblokana. Nekaj časa je tam sedela na klopi, potem pa je vstala in se odpravila prav počasi po hribu navzdol. Tako čudno izmučena je bila, da je morala po vsakem petem koraku obstati.

Zdaj je bila že precej daleč od hiše. Morda se dobrih sto korakov pred gozdom, kjer je vselej zagledala botro, ko je prihajala iz doline.

Sama ni vedela, kaj jo žene tja. Kakor v podzavesti je sto-

pala, in čisto pozabila je, oddaljuje od doma in da bi nazaj zanjo dosti bolj težko kakor pa je bila pot naravnost. V rahlem vetru so se odprli drali lasje. Tako čudno je bila v tem trenutku. Vse pokrivala vse lice neka rožnata bledica, ki se je za čudo izgubila njenim svetlim lasem.

Malo pred gozdom je bila. Noge so jo bolele in ni si bi bila sedla v travo, če bi bala, da bi se utegnile hladiti.

Pa je vendar odklopila dalje med drevjem klopi, je dotlej še nikoli ni opazila. Kar nehote so jo zavlekle hladiti.

Sedla je. V pomladnem ru je nad njo šumelo listje, je bilo toli živo, kakor bi ga pričakovalo.

(Dalje prihodnjik)

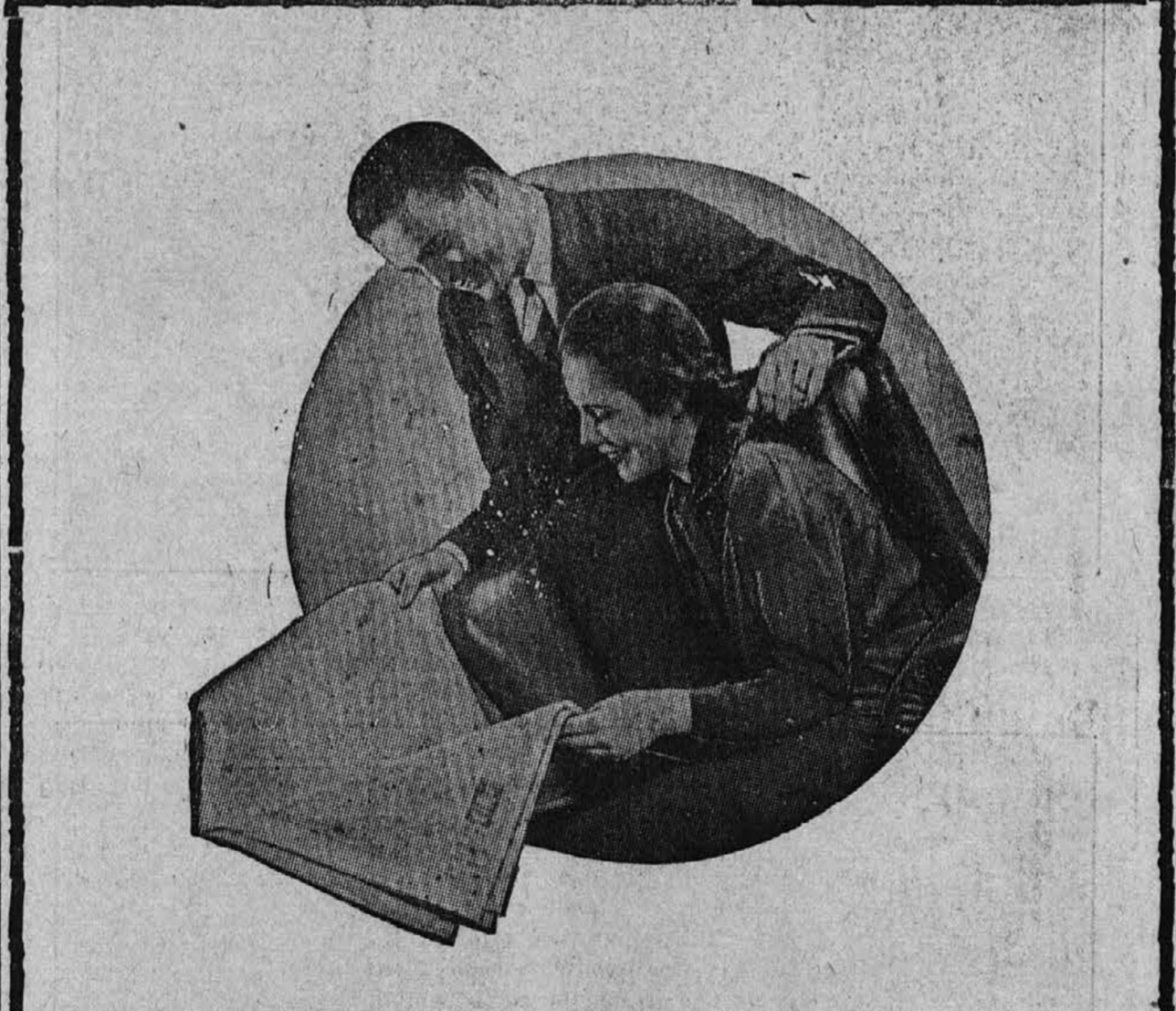
Rdeči križ potrebuje še najmanj 100,000 takih deklet, kot nam jo kaže gornja slika, ki bi jih veselilo se izučiti za pomočnice ali bolniške strežnice. Gornja slika nam kaže eno izmed bolničark Rdečega križa v novi uniformi.

Politijski načelnik Ernest R. Hartman iz Erie City, Pa. je sam s strojno puško končal izlojenje banditu in druga dva pa ranil, ko so izropali banko v risville, Pa.

DEFEND THE HOME FRONT

COMMUNITY FUND
23rd CAMPAIGN FOR 100 AGENCIES

"Poglej, tukaj v Ameriški Domovini je zopet oglaševanih nekaj prav poceni predmetov!"

"Tako priliko je treba izrabiti, da se prihrani nekaj dolarjev."

"Pomni, draga ženica, vsak cent se pozna, ki ga moreva prihraniti."

"Zato vsak dan pregledjva Ameriško Domovino, ne samo novice in drugo berilo, ampak tudi oglase. Trgovec, ki oglašuje v Ameriški Domovini je zanesljiv in pri njem kupujva."

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA
1126 E. 61st St.
6122 St. Clair Ave.
HE 2730.

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE
6104 St. Clair Ave.

Mošt!

Cas je tukaj, da si naročite Letos je grozdje jako slačkno, skrbite si mošt in ne odlašajte. Se toplo priporočam za naročilo.

R. BOŽEGLAV
6010 St. Clair Ave. 1125 E. 61st St.

DEKLETA IN ŽENE!

Ali veste, da si boste prištedili precej denarja, če si naročite za bodočo zimo fino **STERLING SUKNJO** ali **FUR-COATS** so od . . . \$14.50 naprej. Ne odlašajte, samo me pokličite

BENNO B. LEUSTIG
Endicott 8506 1034 Addison Rd. ENdicator

UČITE SE ANGLEŠČINE
iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena in stane samo: **\$ 2.00**

Naročila sprejema
KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.